

Treball de fi de grau

Títol

Autor/a

Tutor/a

Departament

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autor/a:

Tutor/a:

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

Compromís d'obra original*

L'ESTUDIANT QUE PRESENTA AQUEST TREBALL DECLARA QUE:

1. Aquest treball és original i no està plagiat, en part o totalment
2. Les fonts han estat convenientment citades i referenciades
3. Aquest treball no s'ha presentat prèviament a aquesta Universitat o d'altres

I perquè així consti, afegeix a aquesta plana el seu nom i cognoms i el signa:

***Aquest full s'ha d'imprimir i lliurar en mà al tutor abans la presentació oral**

1. Introducció	
a. Motius/Justificació	2
b. Objectius	2
c. Pertinença professional	2
d. Criteris metodològics	2
e. Parts del documental	3
2. Memòria de pre-producció	
a. Sinopsi	4
b. Tema del documental	4
c. Tipologia del documental	4
d. Context històric/ documentació	5
e. Personatges i localització	11
f. Esquema inicial/ estructura	17
g. Valoració inicial: problemes i encerts	18
3. Memòria de producció	
a. Pla de rodatge / Calendari de rodatge	18
b. Pressupost de rodatge	21
c. Calendari preproducció, producció i edició	24
d. Criteri d'imatge de producció	29
e. Criteri d'àudio	29
f. Guió	29
g. Valoració final: problemes i encerts	33
4. Memòria de post-producció:	
a. Edició	33
b. Grafisme	33
c. Veu en off	34
d. Música	34
e. Correcció de color	34
f. Valoració final: problemes i encerts	35
5. Conclusió final	35
6. Bibliografia	36
7. Annexos	
a. Preguntes entrevistes	37
b. Cessió drets imatge	39

1. Introducció

a. Motius/Justificació

El món està vivint una crisi humanitària de gran magnitud a causa de l'èxode de molts sirians que busquen refugi de la guerra marxant del seu país. A Espanya ha arribat un tant per cent del total molt petit de refugiats, tot i el país va viure fa molt poques dècades un exili massiu cap a Europa a causa de la guerra civil espanyola. No ha passat molt de temps des que els refugiats érem nosaltres i per això aquest treball de final de grau vol donar veu a persones que van haver de patir l'exili a França i fer veure a l'espectador que no fa gaire eren els nostres avis els que van haver de fer un llarg camí fugint de la guerra i deixant enrere casa seva.

b. Objectius

En primer lloc voldríem amb aquest documental portar a la llum històries personals d'exili, com la d'en Jordi Rosell o Serge Barba. Dos nens de la guerra, un d'ells exiliat cap a França i l'altre nascut a la maternitat d'Elna. Aquestes històries particulars són el marc per poder explicar la visió més general del que va suposar l'exili espanyol i també servirà per a la reflexió sobre el paral·lelisme amb l'exili sirianà que està passant ara mateix. Creiem que la memòria històrica és un bé que no s'ha de perdre, i donat que les persones que van viure en primera persona l'exili cap a França ja estan en l'avançada edat o han mort, creiem que és en cert sentit el nostre deure poder donar llum a les seves veus perquè no quedin en l'oblit.

c. Pertinença professional

Som alumnes del grau de Periodisme molt interessades en la Comunicació Audiovisual i amb certa pràctica en aquest àmbit. En aquest documental, per tant, volem expressar i demostrar la unió dels dos àmbits del periodisme i la comunicació audiovisual en un producte final que tingui un fons i narrativa periodística a la vegada que és narrat amb els criteris visuals d'un producte fílmic.

d. Criteris metodològics

El documental es desenvolupa amb el fil narratiu de les històries particulars a més de tenir també la visió d'historiadors i experts en aquest àmbit. Per això l'eina, l'instrument

metodològic i periodístic, que s'ha utilitzat per obtenir la informació ha estat l'entrevista. Entrevista amb les premisses prèvies de documentació, preparació del qüestionari i desenvolupament de l'entrevista mateixa.

En ser un producte audiovisual, s'han de tenir en compte uns criteris propis d'aquests productes, com la gravació i haver d'anar a llocs *in situ* per tenir coherència.

La fase de documentació és la primera, intentant trobar informació sobre l'exili i cercant les millors fonts que el puguin il·lustrar. En aquesta fase també es fa la planificació dels dies de rodatge, que han d'estar ben organitzats perquè és el producte brut abans de polir amb l'edició. Si no es té un bon producte primer, després és molt difícil fer un bon documental. Com que la majoria dels nostres entrevistats són d'edat avançada i amb poca mobilitat, ens hem hagut de desplaçar a casa seva i alguns viuen a França. La planificació, aquí, torna a tenir molta importància, ja que quadrar els dies de calendari amb les fonts i les nostres disponibilitats és clau. A l'hora de gravar, la divisió de tasques és també un criteri que hem tingut en compte. En general, la feina en equip en ser un projecte entre dues persones té molta importància i la compenetració entre nosaltres ha de ser molt bona, tant en divisió de tasques com, sobretot, les tasques que es fan alhora, com la gravació.

Paral·lelament a la feina de gravació, hem anat elaborant la memòria a mesura que anàvem avançant, ja que cada part de la memòria correspon a una part del projecte, ordenada cronològicament.

e. Parts del documental

El documental "quan els refugiats érem nosaltres" consta de diferents parts.

La primera part es centra en el context, què està passant a Barcelona, i en general a Espanya, per produir un èxode massiu. En aquesta part, la Layla Drownin, historiadora, i el Jordi Rossell, refugiat de 1936, expliquen el context de la Barcelona de 1936.

Seguidament es troba el nucli central del documental: l'exili. Per explicar l'èxode, el documental se centra en històries reals d'exiliats de 1936 i de les explicacions de dos historiadors, en Jordi Font i en Francesc Vilanova. Els testimonis expliquen com va ser l'exili; trobem des del que va anar a peu, el que va anar amb tren o el que va anar amb cotxe fins a la frontera.

El següent bloc és l'arribada a França. En aquest bloc es parla dels diferents llocs on van estar els exiliats: camps de concentració, cases de familiars propers o la fugida del continent. Aquest apartat també tracta el tema de la maternitat d'Elna, una maternitat que ajudava a donar a llum sobretot a embarassades que vivien als camps de concentració de les platges del Rosselló com Argelers.

L'última part del documental es basa en saber què va passar amb aquells nens de la guerra, on van acabar i on viuen ara i fer un símil amb els exiliats actuals i veure com la història és cíclica.

2. Memòria de pre-producció

a. Sinopsi

La història es repeteix cíclicament sense que a vegades ens parem a pensar en com s'ha arribat fins aquí. Centenars de milers de Sirians intenten travessar el Mediterrani per arribar a Europa i poder tenir un futur millor lluny de la guerra. Fa menys d'un segle, milers d'Espanyols van haver de creuar la frontera cap a França per fugir d'una guerra també cruenta, una guerra fratricida que va trencar llaços familiars i va obligar a la població a deixar casa seva. Tal com ara els Sirians troben el desengany d'una Europa acollidora, els espanyols es van trobar a França amb camps de concentració en condicions molt poc habitables i sense higiene. El camí de l'exili, com la vida, és diferent per cada persona, però totes aquestes dones i homes van compartir una experiència compartida que ha donat fruits en la literatura i diverses formes culturals. Aquesta experiència compartida, tan diferent individualment en cada cas, és la que es reflecteix en aquest documental, i és a través de diferents veus que expliquen la seva vivència d'exili que s'explica la idea de l'exili universal, aquella que ens recorda quan els refugiats érem nosaltres.

b. Tema del documental

El tema principal del documental és l'exili republicà de 1939 un cop acabada la Guerra Civil Espanyola i on un gran part dels ciutadans de l'Estat espanyol es van veure forçats a abandonar el territori i desplaçar-se a altres països per motius ideològics o per temor a les represàlies per part del bàndol vencedor i del règim polític autoritari instaurat a Espanya. Encara que el tema principal sigui l'exili republicà de gent anònima, les entrevistes i la investigació ens han portat a temes secundaris al tema principal: els que van estar als camps de concentració francesos, els que van néixer a la maternitat suïssa d'Elna (principalment dones embarassades que estaven al camp d'Argelers), els que van fer l'exili en cotxe, els que van marxar a les Amèriques o fills de deportats a Mauthausen.

Encara que el tema principal sigui la sortida de Barcelona i l'arribada als camps de concentració francesos, els altres temes ens han sortit sols a base de les entrevistes realitzades i de la necessitat d'aquests temes d'aparèixer al documental.

El motiu del tema escollit és simple, tant per la història i perquè mereixen que aquesta història mai s'oblidi, i perquè ara estem vivint una realitat molt similar on veiem com la Unió Europea tanca fronteres oblidant que un dia els refugiats érem nosaltres.

c. Tipologia del documental

De les tipologies que existeixen de documental, el nostre podria tenir una mica de cada però el que més el representa és el *documental expositiu*. Aquest tipus de documental és el que s'acosta més a la idea del que la gent té del que és un documental. Aquesta tipologia de documental estructura un relat en funció del qual es vol explicar. En aquest tipus de documental hi ha una veu en off que s'anomena Voice of God i seria aquella veu d'un narrador que ho sap tot i que guia a l'espectador durant el transcurs del documental. En el nostre no hi ha la veu en off tota l'estona present però sí que la veu en off ajuda a canviar de bloc i a situar a l'espectador posant el context de la situació. Bàsicament el nostre documental són entrevistes amb imatges d'arxiu; el discurs verbal té molt pes, ja que la imatge o il·lustra o actua com a contrapunt del discurs verbal. La idea dels documentals expositius és tractar esdeveniments concrets o el retrat d'un personatge per donar informació al públic que no coneix aquest fet o donar un angle diferent per provocar un canvi en el pensament de l'espectador. En el cas del nostre documental, la idea és donar aquest angle diferent fent reflexionar sobre el que passa ara a Síria i el que ens va passar a nosaltres no fa més de 81 anys. Un dels ingredients clau pel documental expositiu, a part del material d'arxiu i les entrevistes, és el rodatge amb els personatges/llocs clau vinculats al tema. Nosaltres hem anat a aquests llocs per acostar-nos més al tema, per viure-ho més de prop.

d. Context històric/ documentació

Partint del context històric de finals de la guerra civil i principis de la postguerra, el documental s'emmarca en l'exili republicà amb l'arribada de les tropes franquistes i la desfeta de la República. Sobre aquest tema s'ha estudiat molt i per tant hi ha una literatura molt abundant que explica des de molts punts de vista, des de generals fins a particulars, el pas d'espanyols cap a França.

L'èxode es desenvolupa a partir d'uns fets polítics que van des de la proclamació de la II República fins a l'inici i final de la Guerra Civil. Aquí hi ha una breu cronologia:

- 1931: enfonsament de la monarquia d'Alfons XIII després del triomf electoral (12 d'abril) de les forces republicanes en les principals ciutats de l'Estat espanyol. (14

d'abril) Francesc Macià proclama a Barcelona la República catalana, tres dies després esdevé Generalitat de Catalunya. És proclamada a Madrid la Segona República espanyola.

- 1931-1933: Inici de polítiques reformadores: Separació església-estat, reforma agrària, intents de millores socials de les classes més desfavorides, dret de vot femení, inici del reconeixement de la pluralitat nacional de la República i de la descentralització administrativa. Aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (1932).
- 1934: triomf electoral de les forces dretanes a l'Estat espanyol. A Catalunya, però, guanyen les esquerres. (Octubre): el dia 6 el president de la Generalitat, Lluís Companys, proclama l'estat català dins la República Federal Espanyola. El govern català és empresonat i els ajuntaments democràtics dissolts. Se suspèn l'Estatut de Catalunya, la insurrecció dels miners a Astúries.
- 1936: (febrer) triomf electoral del Front Popular (esquerra, republicans i obrers). (17 de juliol) insurrecció militar al Marroc que s'estén, l'endemà, a la península. Esclata la guerra civil. A la zona republicana s'inicien, diferents experiències col·lectivitzadores revolucionaries. A Catalunya es regeixen per una llei sancionada per la Generalitat: el Decret de col·lectivitzacions (24 d'octubre de 1936). Exili de gent de dretes, eclesiàstics i fins i tot republicans que han de fugir de la violència revolucionaria. (Novembre) Una ofensiva militar franquista contra Madrid fa que el govern de la República espanyola es traslladi a València.
- 1937: (Maig) Fets de maig: violents disturbis a Barcelona entre, d'una banda, la CNT i el POUM i, l'altra, el PSUC i ERC. Dissolució de les milícies instituïdes al principi del conflicte i estructuració de l'Exèrcit Popular. (Octubre) Instal·lació del Govern de la República espanyola a Barcelona.
- 1938: Batalla de l'Ebre, darrer esforç, fracassat, dels republicans per recuperar la iniciativa militar. (23 de desembre) Ofensiva final franquista de conquesta del front català.
- 1939:
 - 26 de gener – Caiguda de Barcelona
 - 28 de gener – Obertura de la frontera als civils. Inici d'un gran èxode estimat en unes 500.000 persones
 - 1 de febrer – darrera sessió de les Corts Republicanes al Castell de Figueres
 - 4 de febrer – ordre de retirada militar
 - 5 de febrer – el president de la República espanyola, Manuel Azaña, el de la Generalitat de Catalunya, Lluís Companys i el del govern basc, José Antonio Aguirre, travessen la frontera francesa.

- 10 de febrer – els franquistes controlen tots els passos fronterers amb la República francesa.
- 28 de març – Madrid cau en mans dels franquistes
- 30 de març - cauen València i Alacant. Aquesta darrera ciutat fou el darrer reducte republicà. Només uns pocs milers de persones van poder fugir en vaixell cap al nord d'Àfrica.

Èxode d'un poble

L'exili de 1939 no se circumscriu a un segment determinat de la població, sinó que es pot parlar de l'exili de tot un poble.¹ Rius de persones anaven camí cap a França per poder passar la frontera. Hi ha imprecisió en la quantificació de persones que van travessar la frontera, a causa de la desesperació del moment, però segons Javier Rubio (1977)², el nombre de refugiats va ser d'unes 440.000 persones. Entre aquestes, Rubio quantifica 220.000 militars, 170.000 dones, nens i ancians, 40.000 homes vàlids i civils, i 10.000 ferits.

Moltes d'aquestes persones, després d'haver fet un llarg viatge per arribar a la frontera, es van trobar amb el pas barrat per les autoritats franceses. Per tant, milers de persones van haver de quedar-se esperant dies sencers a la intempèrie per poder passar la frontera, que finalment va obrir-se el 28 de gener per als civils. Quan finalment van poder passar cap a França, els refugiats van ser escampats pel govern francès en diferents camps de concentració repartits pel territori, sobretot per la costa. Els més representatius són el camp d'Argelers—una platja tancada per una filferrera—, Sant Cebrià i Barcarès. Al quadre següent es pot veure la quantificació estimada de persones pels diferents camps tenint en compte la cronologia des del punt més desbordant a mitjans de febrer de 1939, amb la Retirada, fins al gener de 1942, ja ben entrada la Segona Guerra Mundial i amb el govern central operant des de Vichy per l'ocupació Nazi. Tenint en compte que molts exiliats, aquells que podien, van tornar a Espanya passat aproximadament dos anys, i que altres van anar a lluitar per França o van acabar en camps d'extermini nazis, la davallada de persones espanyoles exiliades que es comptabilitzen als camps és notòria.

¹ Revista El Temps 987. *Ombres entre tenebres*. Daniel Díaz i Esculies.

http://www.xtec.cat/monografics/socials/eltemps/maig_03.pdf

² Extret de *Les rutes de l'exili republicà de 1939*. UdG-MUME.

Camp de Concentració	Mitjan Febrer 1939	Mitjan Juny 1939	Finals Juliol 1939	Desembre 1939	Novembre 1940	Gener 1942
Argelers	100.000	5.000	-	14.000	3.024	-
S. Cebrià	80.000	16.000	5.016	16.000	-	-
Barcarès	-	55.000	36.129	-	-	134
Agde	-	25.000	16.701	800	-	-
Bram	-	13.332	s.d.	s.d.	-	-
Gurs	-	14.100	10.995	3.500	695	112
Vernet	-	14.640	8.624	s.d.	722	467
Setfons	-	15.600	6.677	s.d.	-	-
Diversos	95.000	4.260	1.194	s.d.	210	3.614
TOTAL	275.000	162.932	95.336	s.d.	4.651	4.327

3

Distribució dels refugiats en camps de concentració

	Abril 39	Juny 39
Barcarès	70.000	55.000
Sant Cebrià	30.000	16.000
Argelers	43.000	5.000
Gurs	16.000	19.100
Setfont	16.000	15.600
Agda	16.000	25.000
Bram	16.000	13.332
Vernet	15.000	14.640
Total :	222.000	163.672

4

A banda dels milers de persones que van tornar a Espanya al cap de poc d'acabar la guerra civil i dels que es van acabar a França, lluitant per la resistència o en camps nazis, un percentatge dels exiliats que en un primer moment van travessar la frontera amb França i van anar a parar camps de concentració com Argelers, van acabar continuant el camí de l'exili a altres països. El que es denomina com a exili republicà 'permanent' va estar format per unes 220.000 persones, molts d'ells excombatents, polítics o funcionaris compromesos directament amb la causa republicana, tot i que també hi havia milers de parents i civils,

³ Citat a Joan Villarroja i Font, 1939. *Derrota i exili*, Barcelona, ed. Generalitat de Catalunya, 2000, p. 28 // Extret de *Les rutes de l'exili republicà de 1939*. UdG-MUME.

⁴ Dolors Pla, *Els catalans exiliats a Mèxic*. Ed. Afers. Barcelona, 2000

nens, intel·lectuals, personalitats de la cultura i artistes, científics, docents, i persones de professions qualificades.

Els principals destins dels exiliats van ser Argentina, França i Mèxic però també van ser altres països europeus i americans com Xile, Cuba, Veneçuela, República Dominicana, la Unió Soviètica, Estats Units i Regne Unit. Amb l'evolució política a Espanya i la transició, es va permetre el retorn gradual dels exiliats però molt d'ells van decidir quedar-se al lloc on havien anat a parar un cop exiliats. A la taula següent es pot veure que la majoria de vaixells amb exiliats, molts d'ells sortint des de França, van anar a Mèxic.

País d'arribada	Vaixell	Passatgers	Dades viatge	País sortida
Mèxic	<i>Sinaia</i>	1.600/1.800	25/5/1939 12/06/1939	França
	<i>Flandre</i>	312	1/06/1939	França
	<i>Ipanema</i>	1.000	13/06/1939 8/07/1939	França
	<i>Ipanema</i>	1.000	7/07/1939	França
	<i>Mexique</i>	2.091	13/07/1939 27/07/1939	França
	<i>Cuba</i>	542	16/06/1940 25/07/1940*	França
	<i>Quanza</i>	-	30/10/1941 17/11/1941**	Casablanca (Marroc)
	<i>Nyassa</i>	1.000	30/04/1942 22/05/1942	Casablanca (Marroc)
	<i>Nyassa</i>	1.000	10/1942	Casablanca (Marroc)
Xile	<i>Winnipeg</i>	3.000	4/08-3/09/1939***	França
Santo Domingo	<i>Flandre</i>	300	7/10/1939	França
	<i>Lassalle</i>	770	19/12/1939	França
	<i>Cuba</i>	500	10/01/1939	França
	<i>Lassalle</i>	600	23/02/1940	França
	<i>Lassalle</i>	1.500	22/04/1940	França

5

L'exili espanyol a França, que va ser l'últim recurs per a molts després de la desfeta republicana, també es va fer per classes. La majoria de civils i combatents van passar les fronteres a peu, però molts intel·lectuals i també el govern de la Generalitat, institucions basques, i de l'Estat van haver de fer el mateix camí.

El govern de Negrín ja s'havia traslladat a Barcelona el 1937 i havia anat reculant cap a la frontera francesa amb altres institucions governamentals autonòmiques, però va ser sobretot a partir de la derrota a la Batalla de l'Ebre (juliol-novembre 1938) i la posterior

⁵ E. Moral et al. *50 Aniversario del exilio español*. Fundación Pablo Iglesias, Madrid, 1989

invasió de Catalunya (desembre 1938- febrer 1939) per part de les tropes franquistes que el la República va anar perdent la batalla moral. A Figueres, l'1 de febrer de 1939, es va fer la darrera sessió del Parlament i les Corts Espanyoles, i l'Alt Empordà es van convertir en la capital de l'Estat i de Catalunya durant uns dies, amb la presència dels governants establerts en diferents poblacions⁶.

El camí de la derrota fins a França no va ser tampoc fàcil, i sumat a la desesperació d'haver d'abandonar casa seva i la vida que tenien al seu poble, la fatiga de caminar dies sencers i molta fam, la població civil que omplia les carreteres cap a la frontera francesa, va ser bombardejada pels avions franquistes que sortien de Mallorca⁷. Durant la guerra ja es va fer servir el mètode del bombardeig contra la població civil que ha estat qualificat per molts historiadors contemporanis com l'assaig alemany per la Segona Guerra Mundial.

S'ha de tenir en compte que a causa de la guerra moltes persones havien fugit de les seves llars i la situació geogràfica de Catalunya va afavorir que aquestes es refugiessin en sòl català fins a la Retirada. Aquest centenar de milers de persones que en últim terme van fer el camí de l'exili van entrar a peu passant pels Pirineus per carreteres i colls de muntanya, bàsicament La Jonquera i Portbou, però també Puigcerdà, Camprodon, Agullana o la Vajol⁸.

Com s'ha explicat, després d'aquest demolidor i a voltes perillós camí, molts civils van ser agrupats en camps de concentració com el d'Argelers. Els refugiats es van trobar tancats per filferres a un costat i el mar a l'altre, dormint fent forats a la sorra i amb molt de fred, ja que era ple hivern. A més les condicions higièniques en què es trobaven eren nefastes. Tot i les històries de precarietat humana que van viure molts refugiats a França, hi va haver també històries d'ajuda que van donar llum a l'horror. És el cas de la Maternitat d'Elna, una casa gestionada per la Creu Roja Suïssa a través d'Elisabeth Eidenbenz, oberta de 1939 a 1944, quan va ser tancada per la Gestapo. Durant el temps que va ser obert, va suposar un oasi en temps de guerra per a les dones embarassades i un lloc on els nens podien passar els primers mesos de vida fora de l'horror.

Tanmateix, per la majoria d'exiliats el camí i els mesos i fins i tot anys en alguns casos, van ser molt durs i en condicions precàries. Moltes persones van anar canviant de camp, altres van establir-se a masos on necessitaven mà d'obra i molts altres van poder tornar a casa, en condicions també molt qüestionables. Com ja s'ha detallat abans, també va haver molts

⁶ Extret de *Les rutes de l'exili republicà de 1939*. UdG-MUME

⁷ Extret de *Les rutes de l'exili republicà de 1939*. UdG-MUME

⁸ MUME (Museu Memorial de l'Exili)

exiliats que es van trobar en mig de la Segona Guerra Mundial, i, o bé van caure a mans nazis i per tant deportats a camps d'extermini, o bé d'altres van treballar per la resistència.

Cada persona que va haver d'exiliar-se va viure l'exili d'una manera diferent i, en aquest sentit, el nostre projecte final pretén donar llum a veus d'experiència perquè la seva vivència no caigui en l'oblit.

e. Personatges i localització

- Personatges

Jordi Rossell Grau

Nascut l'any 1932 a Barcelona. El seu pare va combatre a la batalla de l'Ebre on el van donar per mort, la seva germana va morir al bombardeig de 1937 a Barcelona i la seva mare va enviar-lo a una escola a la Garriga. En Jordi va viure allà uns mesos fins que les tropes franquistes estaven conquerint ja Barcelona i l'escola va decidir exiliar-se. En Jordi va fer l'exili sol

fins que a l'altura de Figueres va ajuntar-se amb "Chuquita", una senyora de Cantàbria que estava anant a l'exili amb les seves dues filles, Paqui i Mili. Chuquita va acollir al Jordi com si fos un fill més i amb ella va passar l'etapa del camp de Ribes Altas i d'Argelers. D'Argelers en Jordi va anar al camp de Peronne on va poder retrobar-se amb la seva mare i més tard amb el seu pare, que donaven per mort, va passar de ser orfe a tenir pare i mare. Quan tot era a punt, el pare d'en Jordi va agafar un gran vaixell que el va dur a les Amèriques i més tard la seva mare, ell mateix i Chuquita, Paqui i Mili van anar també cap a Veneçuela. Allà van fer vida fins que va acabar als Estats Units. Actualment viu amb la seva filla a un modest pis de Barcelona.

Serge Barba

Dels 600 nens que van néixer a la maternitat d'Elna, en Serge Barba va ser un d'ells. Va néixer el 12 d'abril de 1941.

Els pares del Serge Barba vivien a Barcelona quan va esclatar la guerra civil, però venien de

Múrcia i de Sevilla. Els pares van ser sempre republicans i el Serge també ho és. Un cop comença l'exili, el que ells anomenen la retirada, la mare del Serge, juntament amb els seus parents més propers, agafen un tren que passa per Cervera i van a parar a una ciutat al centre de França a un castell en runes on els van internar. El pare del Serge havia estat detingut pels gendarmes i enviat al camp de concentració d'Argelers. Un temps més tard, un transportista d'Elna va anar a buscar planxistes al camp de concentració i va trobar al pare del Serge, que va poder sortir del camp. La mare va aconseguir escapar del castell i va anar a retrobar-se amb el seu pare a Lió. Quan la mare va quedar embarassada, van anar a la Maternitat d'Elna, una maternitat que portava en funcionament des de 1939 i que era molt coneguda pels refugiats ens explicava el Serge. Un cop va néixer, el Serge i la seva família van viure a una caseta a Elna no molt lluny de la maternitat durant 12 anys.

Actualment viu a Morellàs, prop de Ceret. Presideix l'Associació DAME (Desdendants et Amis de la Maternité d'Elna) i forma part de FFREEE (Fils et Filles de Républicains Espagnols et Enfants de l'Exode) d'Argelers.

Pilar Cabratosa Sender

La Pilar va néixer a Girona el 17 de desembre de 1933. Quan va esclatar la guerra, la Pilar vivia a Calonge, però al cap de pocs dies ella i els seus pares van anar a Barcelona al Quartell de Lepanto, ja que el seu pare era militar i s'havia allistat a les tropes republicanes per combatre la guerra. Es van exiliar el 3 de

febrer de 1939 amb un camió de l'exèrcit amb més familiars de militars. Van arribar fins a Portbou on els van separar: les dones i les criatures a un tren cap a la Bretanya, i els homes que eren militars al camp de concentració de Saint Cyprien i després a Argelers. En aquell moment la Pilar tenia només 5 anys i ens va explicar que ella comença a recordar un cop pugen al tren camí a Normandia. Un cop van arribar, van anar a una casa de colònies els primers dies i després van anar a cases de gent que els va acollir. A Normandia van estar del Febrer fins al Setembre, on van anar fins a Perpinyà per poder anar a veure al seu pare. A través d'un cosí van treure al pare del camp i van anar a treballar a un Mas. Van estar fins al 1940 i poc més tard van anar a París, on el seu pare va trobar feina amb un altre company a un camp d'aviació. Al mes d'abril, la Gestapo va anar a casa seva a detenir al seu pare i al company, va dir que els hi farien un interrogatori i van estar tres setmanes

sense tenir notícies d'ells, fins que van rebre una notificació que podien anar a veure'l. El van veure un cop i després els van tornar a dir que podien anar a veure'l perquè se'ls enduien a Mauthausen i mai més van tornar a saber més d'ell.

La seva mare i ella van tornar a Espanya l'any 1943 i actualment viu a Torroella de Montgrí. Membre de l'Amical de Mauthausen i de l'Associació Triangle Blau, va rebre la medalla de Torroella per la seva feina com a llevadora del poble, una feina que també va fer la seva mare després de tornar de l'exili.

Maria Rose Marmé

La Maria Rosa va néixer l'11 de setembre de 1931 a Barcelona.

Ella vivia a Barcelona, però amb l'esclat de la guerra van anar a viure a Castelló d'Empúries.

La Maria Rosa tenia 7 anys quan va anar a l'exili. La situació privilegiada del seu pare, que era cap de transmissions

del Negrín, va fer que ella i els seus pares poguessin fer l'exili amb cotxe, veient la misèria de molts altres que anaven a peu.

El pare de la Maria Rosa Marmé treballava a la Generalitat juntament amb el president Macià pocs dies abans que esclatés la guerra.

Exiliada i filla d'exiliats, actualment viu a Perpinyà. El seu pare ajudava a la gent a sortir dels camps de concentració i a passar la frontera d'Espanya.

Francesc Vilanova Vila-Abadal

És director i professor al departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha escrit sobre l'exili català i l'interior a la postguerra i també sobre les responsabilitats polítiques de republicans i conservadors durant la postguerra. Ha publicat més d'una dotzena de llibres i ha editat "Dietari de guerra, exili i retorn (1936-1940) de Raimon d'Abadal i Calderó" i "L'epistolari britànic" de Pere

Bosch Gimpera amb Carles Pi i Sunyer. És el director de l'Arxiu Història de la Fundació

Carles Pi i Sunyer. Vilanova ha col·laborat en diverses obres col·lectives i ha publicat nombrosos articles sobre l'exili català de 1939, histografia catalana contemporània i el primer franquisme a Catalunya en les revistes especialitzades més reconegudes, com L'Avenç, Ayer, Recerques o Els Marges.

Layla Dworkin

Historiadora especialitzada en Guerra Civil i guia al refugi antiaeri 307 de Barcelona.

Jordi Font

En Jordi Font és un historiador, actualment director del Museu Memorial de l'Exili (MUME).

- Localitzacions

Argelers sur mer

El 1939, les tropes franquistes ja han conquerit tot l'estat espanyol imposant el franquisme. Els republicans exiliats ja han arribat a França i aquesta decideix obrir camps de concentració per acollir-los. Un dels més coneguts va ser el camp d'Argelers i pel qual hi han passat part dels protagonistes d'aquest documental. És per això que Argelers és un dels punts claus del documental, pel que s'hi va viure i pel que expliquen els testimonis.

El camp de concentració es va instal·lar a la platja d'Argelers i per ell i van passar fins a 100.000 exiliats republicans espanyols i catalans. Les condicions higièniques i de tracte per

part de les autoritats franceses van ser denigrants. L'excés de gent va fer que el govern francès construís el Camp del Barcarès.

Rivesaltes

Abans de la construcció d'Argelers, els exiliats foren portats al Camp de Rivesaltes, una instal·lació que es va utilitzar des de 1939 com a camp de concentració o de re agrupament de civils i després fins a 2007 va ser una base militar. Actualment s'hi ha construït memorial en record a totes les persones que hi van passar i totes les altres que s'hi van quedar: el Mémorial du Camp de Rivesaltes, finançat pel govern francès i els governs regionals de Llenguadoc-Rosselló i els Pirineus Catalans.

La Vajol

Els moments més intensos de la història d'aquest petit poble de l'Alt Empordà es desenvolupen durant la segona meitat de la Guerra Civil Espanyola. Durant 1937, la Vajol va ser el poble escollit per Juan Negrín, President del Govern de la República, per guardar el tresor de la República en cas de perdre la guerra.

Coll de la Manrella

El Coll de la Manrella és un coll de muntanya dels Pirineus que uneix les comarques de l'Alt Empordà i Vallespir. En aquest coll hi ha el Monument a Lluís Companys. El Monument, un seguit d'escales que acaba amb una creu, commemora un dels llocs per on van marxar a l'exili el Gener de 1939, el President Lluís Companys amb una part del govern de la Generalitat Republicana.

Refugi 307

El 13 de febrer de 1937 Barcelona va viure el primer dels 192 bombardejos de l'exèrcit de Franco durant la Guerra Civil Espanyola. Per enfront de la situació, es va crear la Junta de Defensa Pasiva, encarregada de salvaguardar la vida dels veïns. Primer es van habilitar els subterranis de cases i les xarxes de metro com a defensa en cas d'atac aeri. Quan els bombardejos es van començar a intensificar es van començar a construir refugis amb la col·laboració de la població. D'entre els més de mil construïts, es va fer el refugi 307, refugi que hem visitat i filmat pel nostre documental, ja que avui està convertit en un dels centres d'interpretació històrica que presenta el Museu d'Història de Barcelona. El refugi consta de

quasi 400 metres de túnel d'arc d'1,6 metres d'amplada i 2 d'alçada. El refugi 307 es troba al carrer Nou de la Rambla 169, al barri de Poble Sec.

Perpinyà/Perpignan

Ciutat capital del Rosselló, va ser un dels destins d'exiliats espanyols que acabaven en camps de concentració francesos. La proximitat amb la frontera i també els llaços històrics i culturals amb Catalunya van fer que per la ciutat passessin molts refugiats, alguns dels quals es van quedar a viure sense retornar a Espanya un cop acabada la guerra. És el cas d'una de les testimonis del nostre documental: Maria Rosa Marmé.

MUME

El Museu Memorial de l'Exili és un espai per a la memòria, la història i la reflexió crítica, és per això que hem vist adient incloure'l en el nostre documental.

El MUME és un centre que recorda els exilis provocats per la Guerra Civil d'Espanya i de Catalunya. Recorda l'exili dels vençuts i el que fou el preludi de la Segona Guerra Mundial. El MUME es troba en el mateix pas fronterer per on van fugir la major part dels exiliats, el MUME compagina les funcions museístiques, a través de les exposicions permanents i temporals, amb les de recerca històrica i de difusió pedagògica. Una mira ampla que vincula el passat amb el present, perquè els conflictes que provoquen exilis han estat constants en la història del segle XX i segueixen essent-ho fins al dia d'avui.

Maternitat d'Elna

La Maternitat d'Elna va donar llum a 597 nadons, entre ells al Serge Barba, un dels testimonis del nostre documental. És per això que veiem adient incloure aquest espai al nostre documental. La maternitat va ser una institució humanitària dedicada a ajudar dones, sobretot dones exiliades. La jove suïssa Elisabeth Eidenbenz s'encarregava de recollir-les al camp d'Argelers aquelles dones que els hi quedaven poques setmanes per donar a llum, ja que donar a llum a la platja d'Argelers era inhumà. Eidenbenz va ajudar a néixer a quasi 600 nens, fills de refugiades de la Guerra Civil Espanyola que estaven internades en els camps propers a Elna. El 1944 la maternitat va deixar de donar llum, ja que els nazis van tancar-la amb la seva ocupació de França.

f. Esquema inicial/ Estructura

BLOC 1 (durada aprox. de 30 segons)

- Frases de (destello entre frases):
 - Jordi Rosell
 - Pilar Cabratosa
 - Maria Rosa Marmé
- Imatges antigues a càmera ràpida i del revés
- Careta (veu que llegeix les lletres de la careta)

BLOC 2 - BARCELONA DEL 1936 (durada aprox. de 5 min)

- Imatges dels bombardejos i del refugi
- Veu en off amb un petit text del que comença a passar i en acabar lectura d'un poema
- Refugi + Layla Dworkin
- Francesc parlant dels bombardejos
- Jordi

BLOC 3 - EXILI (durada aprox. de 10 min)

- Cadascú dels testimonis narra com va fugir d'Espanya
- Imatges antigues de la gent exiliant-se
- Veu del Francesc parlant de l'exili
- Imatges del Jordi que va anar-hi a peu i ell narrant com va ser i les seves imatges
- En algun lloc parlar del MUME (veu en off per introduir el MUME)

BLOC 4 - CAMPS DE CONCENTRACIÓ (durada aprox. de 5 min)

- Argelers, Rives Altes, Lio, que cadascú digui on va estar + un poema dels camps de concentració
- Imatges d'arxiu + imatges del Jordi tant a Rives Altes com a Argelers
- Francesc parlant d'aquests camps francesos
- Maternitat d'Elna (veu en off que narra que va ser Elna amb imatges d'arxiu i les nostres) + que parli el Serge Barba

BLOC 5 - I DESPRÈS QUÈ? (durada aprox. de 5 min)

- Cadascú dels testimonis explica on va anar un cop arriba a França
- Música
- Poema i la veu en off fa reflexió del que passa en l'actualitat

- Imatges de refugiats siris amb imatges dels refugiats republicans i una reflexió final

g. Valoració inicial: problemes i encerts

Partíem de tenir clar el tema que volíem tractar al nostre documental des d'un principi, i això va ser clau a l'hora de posar-nos a fer feina. Gràcies a tenir la idea preliminar clara, vam poder posar-nos a treballar a desenvolupar-la i en com enfocar-la finalment molt d'hora i no vam perdre el temps en buscar de què fer el nostre projecte.

Fet aquest pas, vam començar a contactar amb possibles protagonistes per al documental. Aquest va ser un dels nostres grans problemes, ja que vam haver de posar-nos en contacte amb força associacions d'exiliats i memòria històrica que ens van facilitar les fonts que hem posat al nostre documental. Aquí també vam trobar-nos amb un problema que vam veure després: com que estàvem en una fase inicial del desenvolupament de l'estructura del documental, a l'hora d'anar a fer les entrevistes no érem conscients que necessitàvem realment. Tot i que després ho hem pogut solucionar, i no ha sigut molt greu, potser havíem pogut treure més suc d'algunes entrevistes preparant-les més a fons i tenint des d'un principi la idea de l'estructura més esquematitzada, encara que ja se sap que durant la producció i la postproducció, aquest pla pot canviar.

També vam poder solucionar temes logístics pel nostre compte, com la cessió de càmeres per a poder gravar el documental, ja que la Universitat no en deixa excepte en algunes situacions concretes.

3. Memòria de producció

a. Pla de rodatge/ Calendari de Rodatge

	Dia	Hora	Localització	Gent que hi apareix	Material tècnic necessari
Refugi 307	4 de Desembre 2016	10h	Refugi 307 – Poble Sec	Layla - Historiadora del Refugi	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD

					Micròfon de canó
Entrevista Jordi Rosell	10 de Desembre 2016	12h	C/ Sardenya 222, Barcelona	Jordi Rossell Grau	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Micròfon de canó
França amb Jordi Rosell	Del 3 de gener al 4 de gener de 2016	De 9h a 20h	La Vajol Agullana Ribes Altes Argelers	Jordi Rossell Grau	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Micròfon de canó
					GoPro
Francesc Vilanova	10 de Gener	12h	Despatx Facultat Historia UAB	Francesc Vilanova	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Micròfon de canó
					Càmera AG-AC160A AVCCAM

Maternitat d'Elna – Serge Barba	3 de Febrer	10h	Maternitat d'Elna	Serge Barba	Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Microfon de canó
Pilar Cabratosa	3 de Febrer	16h	Torroella de Montgrí	Pilar Cabratosa	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Microfon de canó
MUME – Jordi Font	4 de Febrer	12h	Jonquera	Jordi Font	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD
					Microfon de canó
Maria Rosa Marmé	4 de Febrer	16h	Perpinyà	Maria Rosa Marmé	Càmera AG-AC160A AVCCAM
					Trípode Manfrotto 504HD 1900146
					Bateria
					Targeta SD

					Micròfon de canó
--	--	--	--	--	------------------

b. Pressupost de rodatge

Lloguer

Càmera **AG-AC160A AVCCAM** amb bossa de transport, dues bateries, micròfon de canó, carregador, targeta SD 32GB, alimentador, cables de connexió i manual per **47,36€/dia + IVA + assegurança**

- Entrevista al refugi 307 (un dia) → 47,36€
- Entrevista a Jordi Rosell (un dia) → 47,36€
- Entrevista a França (dos dies) → 94,72€
- Entrevista a Francesc Vilanova (un dia) → 47,36€
- Entrevista a Pilar, Maria Rosa i Serge Barba a França (quatre dies) → 189,44€
- Gravació de recursos a Barcelona (un dia) → 47,36€

Total del lloguer de la càmera: **473,6€**

Pressupost	Documental		
	Concepte	Unitats	Valor/Unitat €
Producció	Càmera AG-AC160A AVCCAM Trípode Manfrotto 504HD 1900146 Apartament	1 1	473,6€ 602,50€ 170€
	Subtotal		1.246,1€
	Concepte	Unitats	Valor/Unitat €
Postproducció	Apple MacBook Pro Retina 15" Disc dur Toshiba 1Tb Edició vídeo : Llicència Adobe Premiere ProCC (19,66€ al mes) Edició audio: pro tools	1 1 1 1	2.799€ 52,95€ 176,94€ 589,00€
	Subtotal		3.617,89€

	Concepte	Preu/Hora	Valor/Unitat €
Honoris	Director – guionista Tècnic de so Camarograf Director de muntatge	9,50€ 9,00€ 9,00€ 9,50€	1.957,00€ 1,179,00€ 504,00€ 1.425,00€
	Subtotal		5.065,00€
	Total		9.928,99€

c. Escaleta de rodatge

	Tipologia de pla	So
Entrevista Layla - Refugi 307	Imatges del Refugi per fora	Ambient
	Travelling amb la Historiadora per tot el Refugi	Ambient i micro de corbata
	Detalls dins del Refugi	Ambient
Entrevista Jordi Rosell	Pla mig amb els aires a la dreta	Micro de corbata
	Detalls del personatge	Ambient
França amb el Jordi	Anada a França: • Detalls del Jordi al cotxe (panasony) • Detalls del Jordi al cotxe (GoPro)	Ambient
	Imatges a la Vajol: - Recursos de la Vajol - Recursos de la Vajol amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient

Rossell	Imatges a Agullana: - Recursos d'Agullana Recursos d'Agullana amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
	Imatges a la Jonquera: - Recursos de la Jonquera Recursos de la Jonquera amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
	Imatges al camp de Ribes Altes: - Recursos de Ribes Altes Recursos de Ribes Altes amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
	Imatges a Argelers: - Recursos d'Argelers Recursos d'Argelers amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
	Imatges al camí Retirada 1939 (cementiri): - Recursos al cementiri Recursos al cementiri amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
	Imatges al monument de la platja d'Argelers: - Recursos al monument Recursos al monument amb el Jordi - Imatges amb la GoPro	Ambient
Francesc Vilanova	Pla mig amb els aires a la dreta	Ambient i micro de corbata
	Pla curt	
	Pla americà	
Maternitat d'Elna – Serge Barba	Plans recurs Maternitat	Ambient
	Pla mig amb els aires a la dreta	Ambient i micro de corbata

Pilar Cabratosa	Pla mig amb els aires a l'esquerra	Ambient i micro de corbata
	Pla recurs de la Pilar ensenyant les fotos	Ambient
	Pla recurs de la Pilar per casa	Ambient
	Pla recurs de la Pilar obrint la porta des de dins	Ambient
	Pla recurs de la Pilar obrint la porta des de fora	Ambient
MUME – Jordi Font	Pla mig amb els aires a l'esquerra	Ambient i micro de corbata
	Plans recurs del Museu	Ambient
Maria Rosa Marmé	Pla mig amb els aires a la dreta	Ambient i micro de corbata
	Plans recurs de la Maria Rosa a Casa seva	Ambient

d. Calendari pre-producció, producció i post-producció

Llegenda: tràmits, tutories, idees i treball, rodatge (producció), edició i post-producció

Setembre 2016

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20 <i>Elecció del Departament de comunicació audiovisual</i>	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

				Assignació del TFG al Departament de comunicació audiovisual		
--	--	--	--	---	--	--

Octubre 2016

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1	2
3	4 Brainstorming idees tema	5 Elecció del tema	6	7	8	9
10	11	12 Elecció de tutor	13	14	15	16
17	18 Assignació del TFG a Montse Llinés	19	20	21 Primera tutoria amb Montse Llinés	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Novembre 2016

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1 Jornada treball/idees	2	3	4	5	6
7	8 Jornada treball/idees	9	10	11	12	13
14	15 Jornada treball/idees	16	17	18	19	20
21	22 Jornada treball/idees	23	24	25	26 Contacte amb fonts	27

28	29 Jornada treball/idees	30				
----	------------------------------------	----	--	--	--	--

Desembre 2016

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1	2 Pressupost, preparació entrevista	3	4 Refugi 307
5	6	7	8	9 Pressupostos, preparació entrevista	10 Entrevista Jordi Rosell	11
12 Jornada treball, primer guió	13	14	15	16 Entrega del formulari de proposta de tema de TFG i la cessió de drets	17	18
19 Treball, preparació rodatge a França	20 Treball, preparació rodatge a França	21	22	23 Contacte amb fonts	24	25
26	27	28 Pressupostos França	29	30	31	

Gener 2017

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3 Ribesaltes amb Jordi Rosell	4 Argelers amb Jordi Rosell	5	6 Preparació entrevista Francesc	7	8
9 Pressupost i entrevista	10 Entrevista Francesc	11	12	13	14	15

	Vilanova					
16	17 <i>Jornada treball, pressupost</i>	18	19	20	21	22
23	24 <i>Jornada treball, guió</i>	25	26	27	28	29
30	31 <i>Jornada treball, guió</i>					

Febrer 2017

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2	3	4	5
6	7 <i>Jornada treball, guió definitiu</i>	8	9	10	11	12
13	14 <i>Jornada treball, estructura</i>	15	16	17	18	19
20 <i>Elaboració de teaser-trailer per a la tutoria</i>	21	22 <i>Tutoria Montse Llinés</i>	23	24	25	26
27	28 <i>Jornada treball</i>					

Març 2017

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2	3	4	5
6	7 <i>Estructura i memòria</i>	8	9	10	11	12
13	14 <i>Estructura i memòria</i>	15	16	17	18	19
20	21 <i>Estructura i memòria</i>	22 <i>Edició</i>	23	24	25	26
27	28 <i>Estructura i memòria</i>	20 <i>Edició</i>	30	31		

Abril 2017

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1	2
3 <i>Edició</i>	4 <i>Edició</i>	5 <i>Edició</i>	6 <i>Edició</i>	7 <i>Edició</i>	8	9
10	11 <i>Edició</i>	12	13	14	15	16
17	18 <i>Edició</i>	19	20	21	22	23
24	25 <i>Edició</i>	26	27	28	29	30

Maig 2017

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1	2 <i>Edició</i>	3	4	5	6	7
8	9 <i>Edició</i>	10 <i>Edició</i>	11 <i>Edició</i>	12 <i>Edició</i>	13	14

15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

e. Criteri d'imatge de producció

A l'hora d'enregistrar la imatge, el nostre criteri es basava a utilitzar la major llum natural possible, tot i que dins del Refugi 307 era impossible per la seva localització, i emmarcant els personatges enregistrats dins del seu àmbit. D'aquesta manera, els historiadors i experts que vam entrevistar, surten al seu despatx i al seu àmbit d'actuació (el refugi), i els testimonis que van viure en primera persona l'exili surten dins de casa seva, i en la mesura que ens va ser possible, a causa de l'avançada edat i la mobilitat reduïda d'alguns d'ells, en contextos de l'exili: vam anar fins a Argelers i Rivesaltes amb el Jordi i el Serge va ser enregistrat dins la Maternitat d'Elna, on va néixer.

A part de les entrevistes, també vam procurar tenir moltes imatges de recurs per poder il·lustrar bé les històries personals i per poder utilitzar a l'hora de la postproducció i l'edició.

Com a recurs final d'imatges, també vam contactar amb arxius com la Filmoteca de Catalunya per consultar el seu catàleg i decidir si necessitàvem imatges d'arxiu i quines ens anirien bé durant la postproducció.

f. Criteri d'àudio

Durant la producció i enregistrament del vídeo vam utilitzar dos canals d'àudio: un per al micròfon de corbada dirigit a l'entrevistat i l'altre, el micròfon intern de la càmera, que va enregistrar el so ambient. En el cas del "b-roll" o imatges de recurs, només vam enregistrar l'àudio amb el micròfon intern.

g. Guió

BLOC 1

La idea del bloc 1 és presentar als personatges principals. Per fer-ho vam triar les frases més colpidores de cada personatge. Per fer el canvi entre personatges vam fer servir la transició de vídeo de fos a negra i fosa exponencial per l'àudio.

- Pilar Cabratosa
- Maria Rosa Marmé

- Jordi Rosell. En aquest tros hi ha imatges d'ell al camp de concentració d'Argelers
- Pilar Cabratosa amb imatges de la Pilar a casa seva
- Jordi Rosell
- Pilar Cabratosa

BLOC 2 - BARCELONA DEL 1936

En aquest bloc s'expliquen els bombardejos que va patir la població i en especial els de Barcelona amb l'ajuda del Refugi 307 de Poble Sec.

- Imatges del bombardeig de Barcelona dins del Refugi 307
 - Veu en off locutant el poema *Explico algunas cosas* de Pablo Neruda
- Layla Dworkin parlant dins el Refugi sobre la rereguarda i les condicions dels refugiats
 - Imatges dels bombardejos i de l'exterior del Refugi en l'actualitat
- Música de transició entre l'explicació de la Layla i del Jordi
- Jordi Rosell explica la seva experiència durant els bombardejos i la mort de la seva germana. En Jordi explica també que la seva mare l'envia a una escola a la Garriga
- Layla Dworkin explica com es feien els refugis, el temps que tenien per arribar fins al refugi i els bombardejos sistemàtics del març de 1938
- Música de transició per canviar de bloc

BLOC 3 - EXILI

En aquest bloc s'explica l'exili dels republicans. Per fer-ho vam utilitzar el testimoniatge d'en Jordi Rosell, la Pilar Cabratosa, la Maria Rosa Marmé i en Serge Barba. Per sustentar la seva tesi també vam utilitzar les explicacions de l'historiador Francesc Vilanova i Jordi Font.

- Imatges de les tropes franquistes
- Francesc Vilanova explica que el govern republicà parla amb el govern francès sobre l'onada de refugiats que rebran en els dies vinents
- Imatges del MUME amb la primera estrofa del poema de Pere IV - Corrandes de l'exili
- En Jordi Rosell explica com a l'escola de la Garriga els hi donen l'opció d'anar cap a França (els talls estan ajuntats amb fosa a negra)
- La Pilar Cabratosa explica des d'on es va exiliar amb el seu pare i la seva mare
- La Maria Rosa Marmé explica el mes que va marxar a l'exili i la misèria que va veure pel camí

- En Serge Barba, nascut a la maternitat d'Elna, explica des d'on es va exiliar la seva família
- Música de transició amb imatges del camí cap a França amb en Jordi Rosell
- En Jordi Rosell explica que pel camí van bombardejar el camió i van haver d'anar caminant
- Respira d'imatges del Jordi a la Vajol
- En Jordi explica com va conèixer a la Chuquita, la dona que el va acollir i tractar com un fill
- Imatges extretes del camp de Rivesaltes amb veu en off d'una estrofa del poema de Pere IV - Corrandes de l'exili
- Francesc Vilanova parla del nombre de gent que passa la frontera
- Pilar Cabratosa explica que a Portbou van separar-les del seu pare, elles van marxar a la Bretanya i el seu pare a Argelers
- Francesc Vilanova explica que la gent que aconsegueix passar la frontera va a prats mentre decideixen que fer amb ells, ja que el govern francès no està preparat per rebre'ls i tanquen la frontera del 26 de gener a l'1 de febrer
- La Maria Rosa explica que quan va arribar a la frontera el 2 de febrer estava tancada
- En Jordi explica que va arribar a Figueres i que no podien seguir perquè la frontera estava tancada
- En Jordi Font explica que per la frontera va passar moltíssima gent i això provoca un xoc enorme en la població
- Francesc Vilanova explica en quines condicions s'obre la frontera
- Música amb imatges de recurs i veu en off de l'última estrofa de Corrandes de l'exili de Pere IV per fer el traspàs de bloc i passar de l'exili als camps de concentració

BLOC 4 - CAMPS DE CONCENTRACIÓ

En aquest bloc es parla dels camps de concentració francesos, sobretot el d'Argelers. També hi ha cabuda pel camp de Mauthausen i per explicar qui era Elisabeth Eidenbenz i què era la Maternitat d'Elna.

- Francesc Vilanova explica on va la gent un cop passada la frontera: camps de les platges del Rosselló o centres sanitaris, sobretot les dones i els nens
- Imatges de les platges d'Argelers i Sant Cyprien
- Jordi Rosell explica com va ser quan va passar la frontera i el seu pas per Rivesaltes
- Respira d'imatges d'ell Jordi a la platja d'Argelers amb música

- Jordi Rosell explica la seva experiència a Argelers, com passaven les nits, la mort al seu costat i la brutícia de la platja
- Imatges d'Argelers
- Pilar Cabratosa explica el privilegi de no anar a Argelers ni a Mauthausen, explica el seu patiment moral
- Francesc Vilanova explica que el 10 de febrer es tanca la frontera i que les autoritats franceses donen materials als exiliats perquè construeixin els camps
- Maria Rosa explica com el seu pare treia gent del camp d'Argelers o d'Agde
- Música amb imatges de la Maternitat d'Elna i veu en off que narra i explica que era la maternitat
- En Serge Barba, nascut a la maternitat, explica com era la maternitat, com va néixer ell i com la Gestapo tanca la maternitat
- La Pilar Cabratosa explica com el seu pare va sortir d'Argelers i van poder anar a treballar a un Mas

BLOC 5 - I DESPRÈS QUÈ?

Aquest bloc serveix per explicar on van acabar cadascun dels testimonis que apareixen al documental i fan una reflexió final.

- Comença la música en un fons negre.
- En pantalla apareix un pla del Jordi Rosell parlant del tracte dels francesos.
- Deixant el requadre del Jordi a sota, va apareixent text que explica la vida del Jordi fins ara. Fos a negres.
- En pantalla, oposat al costat d'on a desaparegut el requadre amb el Jordi, apareix el Serge, parlant del comportament del govern Francès envers els refugiats espanyols.
- Deixant el requadre del Serge, comença a aparèixer un text que explica una mica més sobre la vida del Serge fins ara. Fos a negres
- Al costat esquerre, apareix un requadre amb la Maria Rosa, on explica com vivia amb els seus pares i el seu germà a l'exili.
- Mentre la Maria Rosa segueix parlant, a sobre va apareixent un text sobre com ha sigut la seva vida des de llavors. Fos a negres.
- Al centre de la pantalla inferior, apareix la Pilar parlant sobre la importància de la memòria històrica perquè l'exili no torni a passar a cap altre lloc, fent paral·lelisme amb els refugiats que fugen de Síria.
- La Pilar encara fent la seva reflexió, apareix a sobre seu un text sobre com va continuar la seva vida després de l'exili. Fos a negres.

- Apareix al centre de la pantalla “Un documental de Núria Lázaro i Sònia Peralta”.
Fos a negres.
- Títols de crèdits i agraïments.

h. Valoració final: problemes i encerts

Durant la producció el que cal destacar és el pressupost que vam haver d'invertir per als viatges a França per tal d'enregistrar les imatges. Per altra banda, va ser un encert per al desenvolupament de la història del documental fer aquests viatges, i així vam poder posar en context el que s'explica i ensenyar-ho en imatges.

L'esquema inicial que havíem fet un cop enregistrades totes les imatges, ens ha servit de guia i referent per al producte final tot i que no hem seguit l'estructura inicial al peu de la lletra.

4. Memòria de post-producció:

a. Edició

Per l'edició d'aquest documental hem fet servir l'Adobe Premiere Pro CC 2015 i 2016 i el Sony Vegas.

El primer que vam fer va ser repartir-nos les entrevistes i anar tallant i apuntant el minut i el tema del qual parlava l'entrevistat. Amb aquests talls i l'esquema final de com volíem el documental, ha estat molt més fàcil l'edició.

Primer vam posar els talls en ordre a cada bloc del documental, després vam fer els retocs tant de color com d'àudio i les fosses a negre entre els talls que no tapàvem amb imatges d'arxiu o de recurs.

Un cop ja teníem els talls que volíem a cada bloc, vam buscar les imatges que faríem servir per tapar els trossos d'entrevista moguts o per tapar entre entrevistat i entrevistat.

b. Grafisme

Per al grafisme vam fer servir el mateix programa: Adobe Premiere Pro CC 2015. El disseny que vam utilitzar va ser molt senzill. Mitjançant la pestanya “Título” vam crear dues càpsules de color blanc amb una opacitat de 75% i la font Helvètica de color negre.

Volíem un estil senzill i creiem que els colors blanc i negre donen la serietat i senzillesa que buscàvem.

c. Veu en off

El documental no té veu en off explicativa, i són els mateixos testimonis que prenen el relleu de fil conductor. Sí que hi ha una veu, però, que locuta poemes sobre l'exili i la guerra que serveixen de passatge entre un bloc del documental i un altre, i aporten més dinamisme i retrospectiva al documental.

d. Música

La música que vam utilitzar la vam descarregar de dos portals de música lliure: audioblocs i freemusicarchive. Hem utilitzat música instrumental, sense lletra per no distreure a l'espectador, ja que en la majoria de casos on apareix la música hi ha la veu dels testimonis. Les cançons que vam fer servir han estat les següents:

- Beautiful romantic acoustic guitar theme
- Deep thoughts
In the arms of home
- Just a smile
- Searching for hope
- Solace acoustic guitar piano
- Sunrise without you
- Welcome home
- Hope

e. Correcció de color

En aquest documental vam retocar el color de tres entrevistes: la de la Layla Dworkin, la del Jordi Rosell i la del Serge Barba.

En el cas de la Layla, és una entrevista gravada dins d'un refugi antiaeri sense gaire llum i sense focus, utilitzant els db de la càmera que li donaven gra a la imatge. És per això que vam fer un retoc de color per donar-li més lluminositat a la imatge. Quant a la *lluents* vam pujar-ho a 7,5 i vam baixar el *contrast* a -4,7. A l'apartat d'equilibri de color, vam reforçar els mig to a -1,9. A *corbes RGB*, vam modificar la corba de color blanc per donar-li la lluminositat que buscàvem.

En el cas de l'entrevista amb el Jordi Rosell, l'espai que teníem per realitzar l'entrevista era un fons de color verd clar sense cap mena de recurs al fons. Per donar potencia a la imatge del Jordi, vam retocar la *lluents* a 7,5 i el *contrast* a -4,7 com en el cas de la Layla. En el cas del Jordi, a les corbes RGB, vam modificar tant la corba del blanc com la del vermell, ja que a la imatge hi havia molts tons vermells i vam baixar la corba.

En el cas del Serge Barba, era un dia de pluja i no vam poder fer l'entrevista als exteriors de la Maternitat d'Elna. És per això, que ens van deixar una habitació i el pla va quedar a

contrallum. Per intentar rebaixar-ho i donar més lluentor al Serge, vam retocar la *lluentor* a 7,3 i vam baixar el *contrast* a -3,5.

f. Valoració final: problemes i encerts

L'etapa de postproducció va ser la més laboriosa, ja que consisteix a ordenar tot el material que havíem recopilat en l'etapa anterior i és també el moment de fer els retocs que semblin necessaris en l'estructura final. En aquest sentit, no vam canviar gaire l'estructura original dels blocs, i els vam deixar en el mateix ordre.

Un cop editant els blocs, ens vam adonar que el bloc 4, sobre camps de concentració, havia de durar més del que en un principi havíem previst, ja que els testimonis que havíem recollit tenien moltes històries a explicar sobre Argelers, Rivesaltes o l'etapa de la seva vida un cop travessada la frontera. Això va diferir del que en un principi havíem pensat, ja que havíem previst que el bloc més llarg fos el 3, sobre el camí de l'exili.

També ens vam adonar que no necessitàvem tantes imatges d'arxiu com pensàvem, ja que podíem deixar respirar més la imatge dels testimonis segons el format del documental, més pausat que el reportatge al qual estem més acostumades des de l'àmbit del periodisme.

5. Conclusió final

Després de les entrevistes amb els diferents testimonis del reportatge, hem vist que la història és cíclica i que tot torna. Amb aquest documental, hem pogut viure en primera persona les experiències de gent que va haver de marxar de la seva casa, deixar-ho tot, i anar a la incertesa. Durant les entrevistes, ens vam posar a la pell dels testimonis, que ho narraven amb sentiment i que ens van obrir les portes de casa seva per explicar unes vivències molt dures i molts cops difícils d'imaginar.

Hem vist històries molt diferents. La d'un nen que marxa amb els companys de l'escola cap a l'exili i acaba fent un tros del camí a peu. La d'una nena que acaba a la Bretanya amb la seva mare i que més tard el seu pare és deportat a Mauthausen on acaba morint. La d'un nen que neix a la Maternitat d'Elna i la d'una nena que té més privilegis que els altres però que tot i així viu en condicions dures i extremes per ella.

Cadascun dels testimonis té les seves pròpies vivències i la seva manera d'explicar, uns des de l'oblit i altres des de la ràbia i la vergonya que senten de fet que ara s'estigui repetint el que ells van viure ara fa 78 anys.

Des de la primera idea fins al resultat final, hi ha hagut constants canvis però que han portat a un resultat que era més o menys el que plantejàvem a la idea inicial.

6. Bibliografia

Els camins de l'exili. Guia de l'exposició CEDOC-UAB. Comissariat per Dr. Eugeni Giral i produït per Cultura en viu, 2009. <http://ddd.uab.cat/pub/expbib/2009/exili/guia.htm>

Les rutes de l'exili republicà del 1939. Salomó Marquès Sureda, MUME i Universitat de Girona, 2013.
http://www.trianglegironi.cat/images/imatges%20i%20documents/alt%20emporda/_comuns/rutes%20de%20exili%201939.pdf

Espais de memòria transfronterers. MUME (Museu Memorial de l'Exili).
http://museuexili.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=31&Itemid=107&lang=ca

L'exili de Catalunya de 1939. Daniel Díaz Esculies. Revista *Materials d'Història de Catalunya*, núm10, 2008. http://materials.accat.cat/revista_10/articles/article2.html

¡Criminales!. Bombardeos sobre Barcelona. Consejo Superior Técnico de Cinematografía i CNT, 1937. <https://www.youtube.com/watch?v=Uu5OsQRsR8c>

Els catalans exiliats a Mèxic: un estudi de la immigració republicana. Dolores Pla Brugat. Ed. Afers, 2000.

Retirada i exili. Exposició virtual del MUME.
http://memorialdemocratic.gencat.cat/ca/exposicions/expcions_virtuals/vencedors-i-vencuts/retirada-i-exili/

Exili republicà i literatura catalana. J. Miquel Albert i l'alumnat de 2n de Batxillerat 2009-10 de l'Institut Joan Fuster de Barcelona, 2010.
<https://sites.google.com/site/exiliiliteratura/credits>

Refugiats, desplaçats i exiliats durant la guerra civil Espanyola a Camprodon. Gerard Travesa i Prats. Treball de recerca, 2005.
<http://statics.ccma.cat/multimedia/pdf/7/2/1237807507927.pdf>

Testimonis de l'exili del 39. Sergi Chafer. Treball de recerca.
http://www.marcjimenez.com/Sergi_Chafer_Buzzi/Testimonis_de_l_exili_del_39.pdf

Els republicans espanyols a França (1939-1945). Dossier didàctic Arxiu Nacional de Catalunya.
<http://dipdig.cultura.gencat.cat/anc/ancaula/Republicans%20a%20Fran%C3%A7a/Catala.pdf>

7. Annexos

a) Preguntes entrevistes

- Entrevista Serge Barba

Va néixer a Elna al 1941. És el president de l'Associació DAME (Desdendants et Amis de la Maternité d'Elna) i forma part de FFREEE (Fils et Filles de Républicains Espagnols et Enfants de l'Exode) d'Argelers.

- DIGUES EL TEU NOM I ON VAS NÉIXER
- Què recordes de la Maternitat? Què t'ha explicat la teva mare?
- Què recordes de la vida al camp de concentració?
- Com vàreu seguir amb la vostra vida a França? (es van quedar per sempre allà, què va passar amb la mare...)
- Quan és forma el DAME i perquè?
- Què fa FFREEE?
- Creus que hi hauria d'haver més conscienciació sobre l'exili?
- Com creus que va actuar el govern francès amb els espanyols durant l'exili?

- Entrevista Pilar Cabratosa

Va néixer al 1934 a Girona. El seu pare va ser deportat a Mauthausen. La seva mare i ella van tornar al 1943 a Espanya.

- DIGUES EL TEU NOM I ON VAS NÉIXER
- On vivies quan vas marxar cap a França? Quants anys tenies?
- Com vas viure la guerra civil?
- On vas arribar i quant de temps t'hi vas quedar?
- Com era la vida al camp de concentració?
- Què recordes del teu pare?
- Després del camp, vau anar a un altre lloc?
- Com vau decidir tornar a Espanya? Com vàreu poder tornar?
- Què recordes de la teva infància?
- Com va ser la vida quan vàreu tornar a Espanya?

- **Entrevista MUME - director Jordi Font**

- Què és el MUME? Com va néixer?
- Per què està a la Jonquera?
- A part d'exposicions, quines activitats organitzeu?
- Creus que Espanya, i també els catalans, tenim poca memòria històrica?

- **Entrevista Maria Rosa**

Exiliada i filla d'exiliats que viu a Perpinyà. El seu pare ajudava a la gent a sortir dels camps de concentració.

- DIGUES EL TEU NOM I ON VAS NÉIXER
- On vivies quan vas marxar cap a França? Quants anys tenies?
- Com vas viure la guerra civil?
- Com va ser camí cap a l'exili?
- On vas arribar i quant de temps t'hi vas quedar?
- Què recordes de la vida als camps de concentració?
- Què recordes del teu pare?
- Com va ser la teva infància?
- Com vas refer la teva vida?
- Per què vas decidir quedar-te a Perpinyà?

- **Entrevista Layla Dworkin**

- Quan es va obrir el refugi durant la Guerra Civil? Qui el va construir?
- Com era la vida a Barcelona durant els bombardejos?
- Qui utilitzava el refugi?
- Què hi havia al refugi per poder fer passar els dies a la gent el millor possible?

- **Entrevista Francesc Vilanova**

- Condicions exiliats (què portaven, com era el camí, les coses que deixaven enrere)
- Dibuix de ruta, vida quotidiana
- Nombres, xifres, de les diferents llocs de creuar fronteres
- Quants camps d'exiliats a França. ARGELERS
- Quanta gent va poder tornar després

- Com acollia al gent, els francesos
- Exili del govern republicà, què va fer al creuar la frontera també.

b) Autoritzacions

Per motius de protecció de dades, alguns dels camps de les autoritzacions de cessió de drets d'imatge per al documental han sigut ratllats, ja que la memòria serà dipositada a la xarxa.

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora Jordi Rosell

major d'edat, amb número de DNI ~~554347341~~

manifesta voluntàriament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "**QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES**", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A Barcelona, el 8 de desembre del 2016

 Signat:

AUTORIZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora

Pilar Cabrita

major d'edat, amb número de DNI

247042744

manifesta voluntariament que

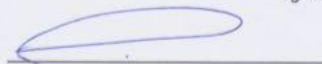
-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu **"QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES"**, el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A T. de matí, el 4 de febrer del 200 17

Signat:

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora Maria Rosa Marné

major d'edat, amb número de DNI _____

manifesta voluntariament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "**QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES**", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A Perpignan, el 4 de febrer del 2017

Signat:

Maria Rosa Marné

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora LAYLA DWORKIN

major d'edat, amb número de DNI 1855 57712

manifesta voluntàriament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "**QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES**", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A BARCELONA, el 4 de DESEMBRE del 200 16

Signat:

Layla

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora Jordi Sant

major d'edat, amb número de DNI 19.344.14

manifesta voluntariament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen Núria Lázaro i Sònia Peralta, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A La Jonquera, el 4 de febrer del 200 17

Signat:

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora Francesc Vilanova

major d'edat, amb número de DNI ~~87025116~~

manifesta voluntàriament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "**QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES**", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A Cerdanyola, el 10 de Gener del 20017

Signat:

AUTORITZACIÓ PER INCLOURE LA IMATGE/VEU I/O NOM EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

El senyor/senyora Serge Barba

major d'edat, amb número de DNI _____

manifesta voluntariament que

-Ha estat informat de l'interès que tenen **Núria Lázaro i Sònia Peralta**, com a estudiants de Periodisme de la UAB, en gravar la seva imatge i/o veu i/o nom en la producció audiovisual que porta per títol provisional i/o definitiu "**QUAN ELS EXILIATS ÉREM NOSALTRES**", el seu Treball de Final de Grau, que s'emetrà per internet i altres mitjans que puguin en un futur distribuir la producció audiovisual citada.

-Un cop assabentat/ada de la clàusula anterior, **atorga el seu consentiment expres** per a que la seva imatge i/o veu i/o nom s'inclogui dins la producció citada.

-De la mateixa manera, **autoritza l'explotació posterior** en qualsevol modalitat i suport, que bé faran Núria Lázaro i Sònia Peralta, o bé tercers que ostentin els drets o estiguin autoritzats per tal de portar a terme l'explotació a qualsevol país del món i en qualsevol idioma. Aquesta autorització es realitza per tota la vigència de protecció de la producció fins a la seva entrada en domini públic.

A Elne, el 4 de Febrer del 2007

Signat:

